

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemerologivm Ecclesiastio-Rubricisticum Novum

Halden, Johann Baptist

Brixinæ, 1717

§. 2. De Feria VI. in Parasceve.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39937

pria, uti & cras, ac perendie, ut suo loco, nempe in fine BREVIARII ac DIURNALIS, ubi discretè moner Rubrica, hodie & cras in fine Cœnæ non tantum ante, sed etiam post Orationem : *Respice quasumus Domine &c.* dicendum esse (attamen Secretò) *Pater noster &c.* quod bene notandum, ac etiam observandum.

Ad COMPLETORIUM (sub quo hodie & cras non accenduntur cerei in Altari) non dicitur *Jube Domne*, nec *Lectio brevis*, nec *Adjutorium*, nec etiam *Oratio Domica*, sed facta *Confessione*, & *Absolutione* incipitur à Psalmo : *Cum invocarem &c.* Dictis Psalmis dicitur : *Nunc dimittis*, eique dicto subjungitur Vers : *Christus factus est pro nobis Obediens &c.* ac reliqua, ut supra ad *Laudes* : Sic enim usque ad *Vesperas Sabbati Sancti* exclusivè terminantur omnes *Horæ* in hoc *Triduo*, neque aliquid aliud additur.

SIGNUM pro *Salutatione Angelica*, & alijs totò, quò *Campanæ*

silent, Tempore datur *Tabulà* seu *Instrumentò ligneò*, omnibus ad id genullexis : *Bauldry*. De *Benedictionibus Oleorum Sacrorum*, quæ fiunt ab *Episcopis* in *Cœna Domini*; uti & de *Reconciliatione Penitentium*, quæ fit eadem *Feria V. Cœnæ Domini*, videndum est *PONTIFICALE ROMANUM P. III. De Nonnullis quoque alijs huc pertinentibus utiliter videbis ENCHIRIDION, seu MANUALE Episcoporum*, appressum Tomo 2. Gavanti [qui illius est Auctor] Verbo : *Eucharistia*; ubi inter alia habetur. In *Ecclesijs parochialibus* asservari quidem posse *S. Eucharistiam* extra hoc triduum in *Altari majori*; at verò in *Ecclesijs Cathedralibus Tabernaculum SS. Sacramenti* non debere esse in *Altari majore*, idque propter *functiones Pontificales*, quæ fiunt versis renibus ad *Altare*, constat ex *Decreto Congreg. Episcop.* de anno 1594. Ne autem fiat *Concio capite recto* *Coram SS. Sacramento* in *Altari* exposito, definit *S. R. C.* 1630. 16. Febr. apud cit. Gav.

§. 2.

De Feria VI. in Parasceve.

PARASCEVE vox græca est, significans *Preparationem*, per

Antonomasiam tributa huic *Feria*, quòd ea die, quæ *Servator noster* affi-

affixus est Crucis. Judæi sibi præpararint necessaria ad Celebrandum Pascha.

FERIA VI. in PARASCEVE debet Altare majus à Tempore *Matutini Tenebrarum* esse omnino nudum (idem est de ejus Gradibus) super illud tamen collocata remanere Crux, & quidè grandioris formæ (nisi alicubi pro *Adoratione* alia distincta, eaque Major, ante Adorationem similiter cooperta, adhibeatur) ab hodierno manè obvelata Velò nigro, ità tamen accomodatò, ut suo Tempore facilè deregi possit: juxta Crucem statui debent sex Candelabra coloris obscuri (ferrea, aut lignea) cum candelis ceræ Communis, non albæ: aliud verò nihil his ibi apponi. Credentia quoque simplici tantùm Linteo debet esse instrata, & in ea tantùm necessaria ad subsequens Officium, ac reportandum SS. Sacramentum collocari, ac nominatim velum album oblongum pro tegendis humeris Celebrantis, quando id reportabit.

Pridie hujus Feriæ in Ecclesijs Majoribus, ac etiam quibusdam Minoribus, decantatur *Matutinum Tenebrarum* unà cum *Laudibus* Diei, uti in Proprio de Tempore, ad Normam omnino Officij præcedentis diei. Omnia in *Matutino* ac *Laudibus* sunt propria (etiam Antiphona ad *Benedictus*) ut ibi: tam *Laudes* tamen, quàm reliquæ Ho-

ra omnes terminantur, ut heri, nisi quòd ad Versum: *Christus factus est pro nobis obediens &c.* addatur hodie in fine singularum Horarum: *mortem autem Crucis.*

Ad Omnes Horas Col. Paramantor: Viol. at Cæremonia ad Aram fiunt in Paramentis nigris, ut infra.

HORÆ diurnæ, seu *Minores* [ad quas, hodie sine Lumine ad Altare, ac in directum Voce humili in Choro recitandas, datur Tempore competenti pulsatà lignea Tabulà Signum] dicuntur ut heri.

Finità Nonā Sacerdos, hodie fungens munere Officiatoris, Eiusque Ministri, induti omnes Paramentis nigri Coloris, sine Luminaribus ac Incenso procedunt ad Altare, ibique ea peragunt, quæ in Missali Romano pro FERIA VI. in Parasceve (in qua, propter Celebritatem *Sacrificij Cruentis*, quò ipse Christus se obtulit in ara Crucis, quod Ecclesia specialiter die Parasceves recolit, non licet ulli Sacerdoti Celebratione alicujus Missæ offerre *incruentum*, nisi forte in casu Necessitatis pro ministrando S. Viatico, de quo Gobat oper. moral. Tr. 3. à n. 213. & ego in meo Pastore Bono P. 1. Dote 3. c. 3. q. 12.) ipsis peragenda ad longum præscribuntur, ac suse hinc à Gav. Bauldry: Vinit. Löhnér, & Hippol. à Portu (licet non in omnibus

bus invicem consentiant) declarantur. Ex quibus aliqua pro Praxi juvat hinc annotare 1. Candela Altaris (numero Sex) primum circa finem Adorationis Crucis sunt accendendae. 2. Eo Tempore, quò sub initium rei Divinae ad Gradus Altaris cum Ministris se prosternit Sacerdos, omnes de Choro genuflectunt, & Caput inclinant, omnesque alij in Ecclesia praesentes. 3. Ad eam Partem Passionis, quae hac die sub eius finem cantatur in Tono Evangelij, non petitur hodie *Benedictio* (sed tantum dicitur : *Munda Cor meum &c.*) neque deferuntur Luminaria, neque incensum, nec Celebrans in fine osculatur Librum. 4. Quando Crux jam adorata deferretur hodie ad Altare, non modo Subdiaconus, sed etiam Celebrans, ac Circumstantes genuflectere debent in honorem D. N. Crucifixi : idem quoque facere debent Transeuntes ante illam. *Dir. rest. Rom.* 5. Cruce Altaris summi discooperta, mox etiam à reliquis per Templum *Crucibus* vela removentur, non tamen ab alijs *Imaginibus* : hæ enim rectæ manent usque ad finem Litaniarum castinae dici. 6. In Adoratione Crucis servanda est. 1. Uniformitas in Interstitijs trium genuflectionum (ut scilicet post singulas illarum ab adorante recitetur *Versus : Adoramus Te Christe, &*

Benedicimus tibi, quia per S. Crucem tuam redemisti Mundum) tum etiam in figendis osculis Membrorum Crucifixi, ut nimirum primum figatur Dextræ, secundum sinistrae, Tertium Pedibus, quartum denique Lateri. 2. Observandus est debitus Ordo inter ipsos Adorantes, qui requirit, ut Laici (etiam Principes) non nisi post Clerum, è Clero autem post Celebrantem Prælati Ecclesiastici, si qui adsint, post hos Ministri Altaris, deinde alij Clerici & Laici, utriusque pro ratione sui Gradus, ac Dignitatis (semper tamen bini & bini) adferant; utque Is, qui est dignior, adeoque ad dextram Crucifixi, ubi sua Oscula finivit, genuflectus expectet, donec & Socius sua absolverit, ac tunc statim ambo surgant & genuflectione Versus Crucem facta simul discedant. 3. Ut omnia prædicta decentius ac celerius fiant observandum est, ut, quando duo Primi, aut Primus genuflectit secundò, alij duo accedant, & hi tunc genuflectant pro prima Vice; quando verò ille tertio, hi tunc secundò, seu pro secunda vice; ac sic deinceps, sive unus, sive duo simul procedant ad adorandum.

Circa finem Adorationis Ceroferarij accendunt 6. Cereos Altaris, & duos de Credentia, pro reportando è Sacello, ad quod hæc delatum est, SS. Sacramento : ad quod

quod proin, post extensum sub finem adorationis à Diacono in Altari more solito Corporale, positumque juxta hoc Purificatorium, & reportatam reverenter ad idem Altare Crucem, (si pro Adoratione de eo antecederet fuit sublata) instituitur post Crucis adorationem eò modò Processio, qui in Missali Rom. & ab Auctoribus supra cit. fusè describitur, ac explicatur. Subdiaconum (qui diversus esse debet ab eo, qui assistit Celebranti) inter duos Ceroferarios cum solo manipulo super Albam, atque adeò absque Dalmatica incedentem, Crucemque discooperam hodie præferentem præcedunt Thuribularij cum suis Thuribus & Naviculis, sequuntur verò Clerici bini & bini cum Candelis nondum accensis, hos Ministri reliqui, ac ultimo Celebrans, manibus junctis. Reliqua ab ipso, Epùsque Ministris fiunt, ut ibi. A Comitantibus verò hanc Processionem, eadem cum Proportionem sunt observanda, quæ in hesternis : & reportatò ad majus Altare Sacramentò, ad illud reliquæ hujus diei Cæremoniæ absolvuntur, ut in Missali Rom. ijs absolutis Celebrans cum Ministris descendit in planum, ubi, facta ab omnibus Genuflexione, accipit Biretum, sine osculis sibi à Diacono porrectum, & cum iisdem (ubi alia non est Consuetudo) in Sacristiam, sine Candelabris,

O 2

ac manibus junctis, recedunt eò modò, quò venerant, ibique factà Imagini aut Cruci reverentià omnes deponunt Paramenta, & cum Cottis seu superpelliceis tantum assistunt Vesperis in Choro : ubi eæ dicuntur [attamen sine Cantu] omnino ut heri, exceptà proprià Antiphonà ad *Magnificat* : *Cum accepisset acetum* &c. & ad eas duæ saltem ardere debent Candelæ, quæ ijs finitis extinguuntur, Acolythis interim, cum genuflexionibus Cruci debitis, Altaria ac Credentiam denudantibus, omniàque Paramenta in Sacristiam reportantibus ; Crux tamen in Ara principe, ac Cæteris prostare debet per totum Diem, & si quæ sub initium Adorationis detegi non potuerunt, detegi saltem mox post Vesperas debent. Quòd si alicubi sit moris, ut Imago Crucifixi finitis Vesperis pro Populi Adoratione deponatur in Sepulchrum, id eo modo ac Ordine fieri, quem videre est apud Gerlac. Vinitor. P. 6. Tit. 12.

BENEDICTIO Mensæ hodie suffus est propria. COMPLETORIUM verò dicitur, ut die præcedenti, iterum sine Lumine. MATUTINUM denique *Tenebrarum* cum *Laudibus* prosequenti Die decantatur in Choro horà consuetà, dicendo omnia uti in Proprio de Tempore ad Normam utriusque Diei proxime præcedentis, nisi quòd ad Versum ;

Chri-

Christus factus est pro nobis obediens
 &c. addantur in fine Laudum, ac
 Horarum crastini Officij usque ad
 Vesperas exclusive hæc Verba : pro-
 pter quod & DEUS exaltavit illum,
 & dedit illi Nomen, quod est super o-
 mne Nomen.

Quæri hîc potest pro Coronide

1. An occurrente Festo aliquo fori,
 v. g. Annuntiationis B. V. M. aut
 S. Georgij (quorum prius in Eccle-
 sia universali, alterum in quibus-
 dam Germaniæ Diocæsisbus est Ce-
 lebre in foro, sive, ut Canonistæ
 cum Theologis moralibus & Rubri-
 cistis loquuntur, Festum de præcepto)
 in Parasceve teneantur Fideles in-
 teresse illi Officio, quod loco Missæ
 Die illo celebratur manè ad Altare,
 aut saltem abstinere ab opere servi-
 li? 2. An in eo casu ratione Festi
 B. V. annuntiatæ, aut alterius occur-
 rentis in Parasceve, possit ministra-
 ri S. Eucharistia alijs, quam Infir-
 mis, vel etiam Sacrum dici? Ad 1.
 cum Gav. To. 1. P. 4. Tit. 9. n. 24.
 Gob. Oper. moral. Tr. 3. n. 213. nec
 non Tr. 5. n. 89. Diana P. 2. Tr.
 14. Resol. 62. & alijs Communiter
 contra Vasquez &c. 3. Quoad 1.
 Partem negativè, quoad 2. verò Par-
 tem affirmativè. Pars prima Prob. im-
 primis auctoritatè Sac. Rit. Congr.
 quæ 1622. 19. Febr. disertè declara-
 vit : Si Festum Annuntiationis B.
 V. incidat in Parasceven, non te-
 neri Fideles ad audiendam Missam,

non obstante quòd tunc Temporis
 non fuerit solitum in foro transfe-
 ri (ut juxta mox dicenda hodie
 solet, si in Fer. VI. aut Sabbatum
 Hebd. majoris incidat) sed tan-
 tum in Choro. Hinc cum 1633. me-
 moratum Annuntiationis Festum
 in Fer. VI. Parasceves incidisset, Ro-
 ma ipsa suos Quirites ab obliga-
 tione assistendi Officio illius diei li-
 beros pronuntiavit, non item ab
 obligatione abstinendi à Labore servili.
 Et Ratio Primi est; quia Officium
 illius diei propriè non est Missa (es-
 to Vulgus ex ignorantia ita vo-
 cer) cum nulla tunc fiat Conso-
 cratio : atqui nec Lex Ecclesiæ de
 Sanctificandis diebus Festis, quatenus
 est affirmativa, nec de se, ne-
 que ex Consuetudine obligat Fide-
 les nisi tantum ad audiendam Missam :
 ergo cum nulla tunc dicatur,
 ad nullam tunc poterit obligare.
 Ratio 2. Partis est; quia Lex
 Ecclesiæ, quatenus est Negativa
 id est, de non faciendo opere ser-
 vili &c. adhuc tunc potest observari,
 quando ejusmodi Festum fori in-
 cidit in Parasceven, & tantum in
 Choro transfertur. Verum, quatenus
 attinet ad Festum B. V. ab Ange-
 lo salutata, si id incidat in Fer.
 VI. Parasceves (uti incidit 1712.)
 aut in Sabbatum Sanctum, ex Decr.
 S. R. C. de Anno 1690. 11. Mart.
 transfertur nunc ex eo Tempore non
 tantum in Choro (quod solum est

usque jubeant Rubricæ Missalis) sed etiam in foro. Quod ipsum quia forsitan circa Festum S. Georgij, incidens in Parasceven, ibi observatur, ubi est Festum fori, conformiter Bullæ Alex. VIII. 1690. 11. Martij, ideo hodie omnis quoad hoc punctum cessare videtur difficultas. Plura de occurrentia utriusque hujus Festi in Feria VI. Parasceves, aut in Feria V. in Cœna Domini, aut in Sabbato Sancto, vide apud P. Gob. Tr. 3. cit. à n. 222. usque num. 30. R. ad 2. cum supra cit. DD. iterum negativè; quia S. R. C. in supra cit. Decr. Sancit, servandam esse universalis Ecclesiæ præsentem Consuetudinem, non ministrandi nisi Infirmis hac Die S. Eucharistiam. Morem verò eam circumferendi processionaliter in Nocte Feriæ VI. Parasceves tanquam Abusum, alienum à Ritu, & legitimo sensu Sac. Rom. Ecclesiæ (quæ occultat his Diebus Eucharistiam, & propterea in aliud Tempus distulit Processionem, ac Festum SS. Corporis Christi) abrogavit S. Congr. Cardinal. super Negotia Episcoporum. 22. Mart. 1596. Ad 3. similiter R. cum Comuni Nega-

tivè. Quia ob Rationem supra in sinuatam Fer. VI. Parasceves Sacrificium penitus interdicitur e. *Sabbato, de Consecr. dist. 3.* An verò, & quibus ex causis, in certis quibusdam Casibus (v. g. si desit Viaticum pro Communicando Infirmo, aut Parochus pridie Parasceves fuerit oblitus consecrare majorem Hostiam pro Officio sequentis Feriæ VI.) per accidens in Parasceve liceat dicere Sacrum (v. g. Votivum de Passione Domini) uti etiam, si ponatur licere, utrum tunc Fideles teneantur tali Sacro interesse, si Festum Fori incidat simul in Parasceven, hæc, inquam, & similia, accuratè examinar, ac doctè resolvit P. Gob. Tr. 3. supra cit. à n. 213. & 216. nec non Tract. 5. à n. 88. Tamen omni tempore [Teste Gavanto To. 1. P. 1. Tit. 5.] Cadavere præsentè celebrari possit (horâ & locò competente) pro Defunctis, esto non semper de *Requiem*, non tamen id licet in *Die Parasceves*, quo Corpus Christi nec mysticè debet immolari: unde eo in Casu differendæ sunt Exequiæ, ubi viger Consuetudo sepeliendi Defunctos simul cum Missa. Vid. *Ritual. Rom. & Gav. To. 1. P. 1. Tit. 5. cit.*

